

Regional Utveckling
Område Näringsliv
Maria Kumpula
Tfn: 063- 146626
E-post: maria.kumpula@regionjh.se

2017-10-17

RUN/451/2017

Konsekvensbeskrivning – avveckling Bussgods

Regionala utvecklingsnämnden beslöt 2017-09-05 att förvaltningschefen ges i uppdrag att omgående se över eventuella problem med gods försörjning som kan uppstå för företag i länet och komma med eventuella förslag på alternativa lösningar. I synnerhet bör möjligheten för livsmedelstransporter ses över.

Detta dokument är en sammanställning av synpunkter som samlats in av Region Jämtland Härjedalen, område näringsliv, under perioden 11 september 2017 och 6 oktober 2017, med anledning av förslaget att avveckla Bussgods i Jämtland Härjedalen. De kommunala näringslivskontoren har deltagit i insamling av underlag.

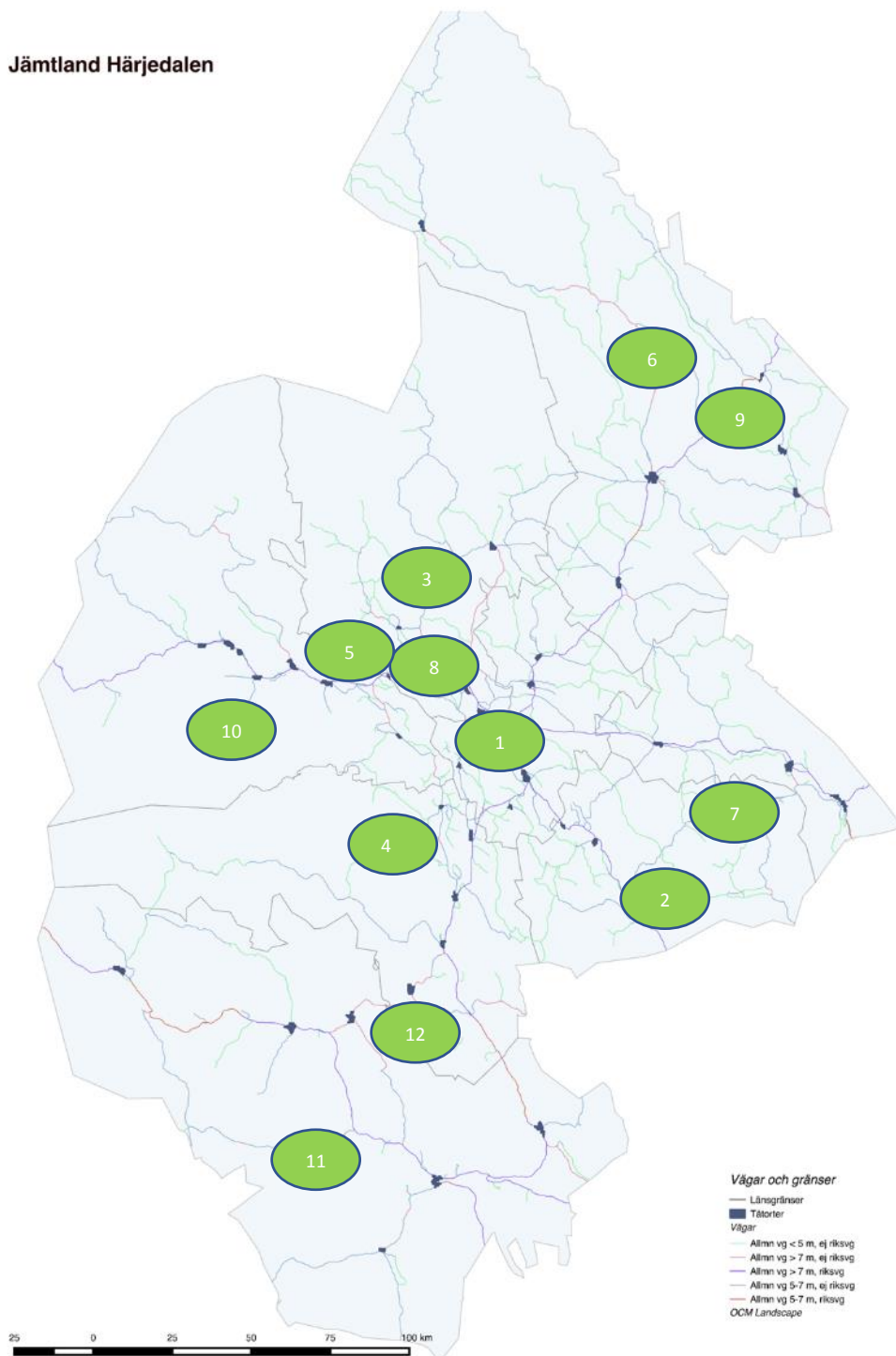
Sammanställning

I dagsläget har Bussgods 65 kunder inom länet som skickar livsmedel, även kylvaror. Det är såväl livsmedelsbutiker i länets gleasa delar som livsmedelsproducenter. Livsmedelsbutiker får dessutom kvällstidningar, sprit och apoteksvaror med Bussgods. Bussgods kompletterar Region Jämtland Härjedalens egen distribution av exempelvis sjukvårdsartiklar, hjälpmedel, prover, post till och från Gäddede och Funäsdalen. Prover måste klaras inom utsatt tid och i rätt temperatur. Annat gods som är beroende av snabbhet och förutsägbara leveranser är reservdelar till privatpersoner, bilverkstäder, skogsmaskinföretag, åkare och andra entreprenörer.

En nedläggning ger utmaningar för en del företag och då främst utanför stråken E14/E45, samt även för företag med särskilda produkter såsom livsmedel och labb-prover.

Kartlagda utmaningar

12 exempel på företagare i regionen som upplever att de får utmaningar om Bussgods läggs ner.

1. HjortensLab, Fagerbacken, Östersund

En verksamhet med 6st anställda som utför:

- ✓ Mikrobiologiska och kemiska analyser på vatten.
- ✓ Mikrobiologiska analyser på livsmedel.
- ✓ Energi- och näringsanalyser på foder.
- ✓ Analyser av infiltrationsmaterial.

Oavsett vart i Sverige deras prover tas, så ska de enligt rekommendationer ha dem inne på laboratoriet inom 12 timmar. De har hört sig för med andra transportbolag, men deras alternativa transporter är taxi eller budbil, ev flyg. Deras konkurrenter finns i huvudsak i Uppsala och till viss del i Umeå, de alternativa transporterna hade blivit allt för kostsamma för att kunna vara konkurrenskraftiga.

2 och 3. Åsbergets Gårdsmejeri och Skärvången

Idag så har de 6-8 årsanställda (fler vid högsäsonger) och de levererar ostar till hela Sverige, de har en ökande efterfrågan och en förutsättning till att utvecklas än mer. I och med en Bussgodsnedläggning så måste de minska produktion istället för att öka, antalet årsanställda minskas. Marknaden blir mer lokal istället för nationell som den är nu. Bondgårdar som mjölken tas ifrån blir sekundärt drabbade i och med minskad efterfrågan på mjölk.

4 och 5. Börtnans Fjällfisk samt Svensk Fjällröding

Dessa båda är verksamheter som är beroende av att transportererna är snabba, kyllda samt att de kan portionera ut sina leveranser över veckans dagar.

6. Norråkers lanthandel

Norråkers lanthandel använder själv inte Bussgods, men tror sig bli drabbade ändå utifrån att flera lokala mathantverkare använder Bussgods. Det är till exempel olika små brödleverantörer, lokalt odlade grönsaker och andra småproducenter. Det skulle vara en förlust både för leverantören, samt för butiken och även för kunden.

7. Skogsindustri med 40 anställda och 150 miljoner i omsättning

Deras försörjning av reservdelar sker i stor del med Bussgods försorg. De har kontinuerliga leveranser till Kälarna med vitala reservdelar för sin verksamhet.

8. Pelle och Lisa

Bussgods är i dagsläget det transportsätt som används till butiker som ligger i ytterområden. En nedläggning skulle påverka företaget negativt samt drabba ett flertal kunder. Bussgods är ett bra alternativ när butiker ringer och är utan ägg, detta då Bussgods kan göra direkttransport till butiker.

9. Plasthuset Hoting

Plasthuset Hoting skickar mycket gods norrut, dit Bussgods fungerar bra. De flesta, om inte alla speditörer, utgår från att man ska skicka gods söderut och till större städer eller knutpunkter. Skulle bussgods försvinna så stiger Plasthusets kostnader betydligt, och snabbheten i leveranserna minskar.

10. Butken i Ottsjö

En månad kan det skifta mellan 15 och 35 leveranser, beroende på säsong.

Får varor från dessa leverantörer med bussgods: Åsbergets ost, Skärvången ost, Oviken ost, Jillie renkött, Bruksvallarna renkött, Börtnan fisk, Stödebröd o Norrbröd, Årebageri bröd, Systembolaget, Maggot o Mask från Lit, JO sport o fritid, TJ säljköp sport o fritid, JL Konsult sport o fritid, Tretorn stövlar, Sulman stövlar och även andra små leverantörer brukar använda sig av bussgods.

Hemsändning med bussen till Vålådalen. Ibland beställer gästerna mat till Vålådalen för de har inte själva bil att hämta varorna med. Alternativen till Bussgods är att få det via Schenker en gång i veckan på måndagar eller med DHL på onsdagar. Åre budbil har inga fasta dagar men samarbetar med bussgods just nu. Schenker använder Bussgods ibland. Dessutom kommer en hel del gods till boende o turister i byn.

11. Butik i Lofsdalen

Använder själva Bussgods väldigt lite men däremot så gör många av deras leverantörer det i stor utsträckning. De får mycket varuleveranser skickade till sig med bussgods. Uppfattningen är att omfattningen är tämligen stor och det handlar om leveranser fem dagar i veckan. Leverantörer som idag skickar varor med Bussgods på regelbunden basis till butiken är:

Arla, Polfärskt, Systembolaget, GB glace, kvällstidningarna och DN, Bruksvallarnas rökeri, Dehlins chark, Loosbagarn med flera.

12. Eco Pet AB, Vemhån

Företaget Eco Pet AB som säljer och skickar hundmatsleveranser över hela Sverige, skickade ca 60 sändningar under 2016. En nedläggning av Bussgods skulle påverka företaget mycket negativt eftersom den servicen som de har inte går att få från några andra speditörer.

Alternativa lösningar via Område näringslivs uppdrag

Det finns en aktivitet i **regionala serviceprogrammets handlingsplan** som handlar om logistiklösningar, denna aktivitet har funnits med sedan 2014. Behovet hos företagen har undersökts i omgångar och senast i årsskiftet 2015/2016 var denna fråga uppe på arbetsgruppens möte. Det har dock visat sig vara en mindre prioriterad aktivitet, då transporterna har visat sig fungera bra. Detta har varit utgångspunkten i prioriteringarna tills detta beslut om nedläggning av Bussgods blev offentligt den 5 september 2017 och reflektioner från näringslivet började samlas in. Det finns i dagsläget projektmedel tillgängliga via Tillväxtverket för att undersöka möjligheten till nya slags **lokala samordningslösningar**, där en förstudie kring ny slags samordnad transportlösning hade kunnat var aktuell. I samråd med Tillväxtverket är den regionala samordnarens bedömning att tidsaspekten mellan eventuellt beslut i regionfullmäktige om nedläggning, samt verkställandet gör det svårt att hinna komma fram till en ny variant av transportlösning. Då nedläggningen enligt tidigare underlag träder i kraft senast i februari 2018, och denna process kräver mobilisering till en projektansökan, genomförande av förstudie för att hitta en eventuell alternativ lösning och därifrån sedan gå över till en eventuell genomförandefas. Dock har kommunerna i arbetsgruppen Service Z den 16 oktober 2017 ställt sig positiva till att börja titta på en projektansökan, utlysningen stängs den 30 november 2017 och en eventuell ansökan måste senast då finnas inne hos Tillväxtverket.

Tillväxtverket har även gått ut med en utlysning till tillverkande företag med 1-49 anställda gällande **effektiva- och hållbara transporter**. Detta är en pilotsatsning som kan ansökas till och med 30 oktober 2017, detta kommer att nyttjas av några företagare i Jämtland Härjedalen. Här står företagaren för 25% av kostnaden, dock för kostnaderna ej överstiga 100 000kr.

En annan aspekt som bör framkomma är det **särskilda driftstödet till butiker** i yttersta glesbygd som finns under förordning 2000:284¹ Detta stöd kan användas till olika slags driftskostnader. För att vara direkt berättigad till stöd, så ska dessa butiker ha minst 1000 varor i sortimentet varav en del ska vara mejeri, ägg, färskt bröd, färsk frukt, färska grönsaker. Det i stor del just dessa livsmedelsvaror som levereras av Bussgods till butikerna i yttersta glesbygd.

Region Jämtland Härjedalen

Anders Byström
Förvaltningschef

¹ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2000284-om-stod-till-kommersiell_sfs-2000-284 - Svensk författningssamling 2000:284